

Lasse Johnsson har varit jaktprovsdomare i drygt 30 år. Han har sedan 70-talet fört fram ett flertal jaktprovshampions. Idag har han och sambon Cilla spaniels, golden och labradorer.

Lasse har i alla år varit starkt engagerad i SSRKs jaktprovsverksamhet, men framför allt är han en hängiven jägare, instruktör och inspiratör.

Grundträning för jakt och jaktprov

Text: Lasse Johnsson Foto: Lasse Johnsson och Cilla Hamfelt

Hur kommer det sig att vissa hundägare alltid, eller nästan alltid, lyckas med sina hundar på prov och har väl fungerande hundar på jakt? Har de anlagsmässigt alltid bättre hundar? Knappast. Tränar de sina hundar mer än de som inte lyckas lika bra? Kanske. Är de mer noggranna i sin träning och framför allt då i den grundläggande träningen? Mycket troligt.

Jag har under åren bjudit hit många duktiga engelska hundtränare för att hjälpa oss med träningen av våra hundar. Flera av dessa har kommit med samma budskap. De tycker att vi överlag har bra hundar som är arbetsvilliga och duktiga viltfinnare både på land och i vatten, men att de brister allt för ofta i grundträ-

ningen. Några av de saker de tycker att vi har slarvat med är brister i stadga, dåligt fotgående, slarv i apporteringen och dålig respons på tecken och signaler.

Liknelsen med att bygga ett hus som ska stå pall för väder och vind görs ofta. Det viktigaste när man bygger ett hus är en stabil grund, för att det inte ska rasa

samman för minsta oväder. Utför man inte grundarbetet bra hjälper det inte hur vacker fasad eller interiör man har.

Vad ingår då i grundträningen för en spaniel eller retriever och vad krävs för att gå till pris i de lägre klasserna på jaktprov?

Foto: MB

Inkallning

Apportering bygger ju på att hunden kommer tillbaka med det den hittat och det är därför som inkallningsträningen är så viktig. Träningen med den unga hunden/valpen kan i princip utföras varje dag under förutsättning att du kan och får ha hunden lös. Inkallning bör tränas både med rösten och med visselsignal (vanligtvis två korta signaler).

Det är viktigt att du från början väljer rätt tillfälle för inkallningen. Vänta ut hunden, och när den kollar upp och undrar var du är, kallar du in hunden och ger den mycket beröm. Det ska alltid vara roligt att komma in till dig. Se till att du alltid lyckas, och blås inte eller ropa flera gånger. Hunden ska komma på första inkallningssignalen och om den inte gör det måste du korrigera (det

räcker oftast med att använda rösten).

Det kan också vara klokt att redan från början se till att hunden kommer in till dig och intar den position du senare vill ha när hunden ska lämna av en apport, t.ex. sittande eller stående rakt framför dig. Se till att få ögonkontakt med hunden och glöm sedan inte att ge hunden ett fri-kommando när den får springa iväg igen.

Stadga – stanna kvar

Det finns massvis av vardagliga situationer där du kan träna hunden att stanna kvar och inte sticka iväg förrän du gett ditt okej. Några exempel: Låt det bli en god vana att hunden inte får rusa ut genom dörren när ni ska ut. Samma sak när ni kommer hem igen – det är du som bestämmer när hunden får gå in.

Och lär den att inte hoppa ut ur bilen förrän du sagt varsågod, eller att kasta sig över matskålen förrän du gett ditt klartecken.

Du kan också träna hunden när ni är ute på rastningsrundan. Sätt hunden och säg ”stanna kvar”. Stå kvar vid hunden och beröm lågmält när den gör rätt. Låt den inte sitta för länge och glöm inte att ge fri-kommando. Utöka svårigheten genom att röra dig långsamt från hunden. Gå bara några meter i början och sedan tillbaka. Beröm och ge fri-kommando. Om hunden reser sig måste du hejda den lugnt men bestämt. När hunden gör rätt berömmar du den med lugn röst.

Nästa steg är att få hunden att stanna när den är lös. Enklast är att börja med hunden i koppel. Det bästa brukar vara att först lära hunden stanna med rösten, för att därefter gå över till visselsignal (vanligtvis en lång signal).

När ”stanna kvar” och ”stanna på nära håll” sitter till hundra procent i lugn och stressfri miljö, det vill säga utan störning av andra hundar eller andra provokationer i form av kastade apporтер, kan du successivt göra det svårare för hunden.

Har du gjort den här träningen noggrant och konsekvent, kommer senare en kastad apport eller ett fallande vilt inte ge hunden signalen att rusa efter, utan lugnt stanna kvar och invänta kommando.

Fotgående

Det är både praktiskt och nödvändigt att din hund kan gå lös vid sidan under jakt och jaktprov. Även i vardagssammanhang blir det betydligt enklare om din hund kan gå vid sidan i koppel utan att

Susa bjuder upp dummien och Cilla tar emot hunden i första hand, inte dummien!

Så här ser det ut när hunden är färdigtränad för duvjakten!

dra. Och att den kan vara okopplad utan att sticka iväg.

Fotgåendet kan du träna ofta och i korta pass under era promenader. Gör hunden rätt berömmar du, och försöker den lämna din sida korrigerar du med ett bestämt nej. Glöm inte att både starten för fotgåendet och när det är avslutat måste ske med tydliga kommandon. Hunden måste också förstå vad ordet NEJ innebär. Kan tränas in vid många olika vardagliga situationer.

När fotgåendet fungerar och hunden känner sig trygg och uppmärksam på dig när den går vid din sida, kan du lägga in olika störningar. Variera fart, riktning och lägg till snabba stopp. Gå förbi utlagda apportter, andra hundar etc.

Apportering

De första apporteringsövningarna bör du göra på en lugn plats där hunden känner sig trygg. Gör de första övningarna inomhus eller placera dig strategiskt med ryggen åt hemmet. Beröm hunden rikligt när den kommit in med apporten, smek den och låt den behålla apporten en stund innan du försiktigt tar den ifrån hunden. Det är alltså hunden du tar emot och inte i första hand apporten.

Undvik att kasta apportter den första tiden (kan skapa onödigt stress och för-

väntan), utan lägg istället ut apporten.

För de flesta spaniel och retriever är själva apporteringen självbelönande och det som måste tränas in är själva avlämningen. Hunden ska komma raka vägen till dig och lämna apporten utan att släppa den förrän du sagt "loss" eller "tack". Det är viktigt att denna träning görs på ett lugnt och positivt sätt. Har din inkallningsträning med en bra avlämningsposition varit lyckad (se ovan) är det oftast inga större problem eftersom hunden strävar efter att få ögonkontakt och därmed "bjuder" dig apporten. Naturligtvis kan hunden ändå släppa apporten, och därför bör du träna kommandot "håll fast". Håll fast-övningarna kan med fördel göras inomhus.

Mål med träningen

Många nyblivna hundägare har oftast inte riktigt den kunskap om vad som krävs för att en hund ska fungera vid jakt, eller vad som krävs för att gå till pris på jaktprov. Att träna något utan att riktigt veta vad du tränar till är naturligtvis inte så lyckat. Ett gott råd är därför att ta kontakt med din avdelning eller rasklubb. Åk också och titta på flera jaktprov och anmäl dig gärna som funktionär. Det är en bra inkörsport till bättre kunskaper.

Det finns också ett stort kursutbud inom SSRK, både i privat regi och genom klubbens försorg. Men ta inte med din hund för tidigt i kurssammanhang, innan den grundläggande träningen är avklarad. Gå i så fall en kurs utan att ta med dig din egen unga hund. Du lär dig oftast mycket mer under sådana förutsättningar, då du helt kan koncentrera dig på vad kursledaren säger. Fokusera på de andra deltagarnas övningar och försök att bilda dig en uppfattning om vad som är bra eller mindre bra och vad som passar dig själv i din fortsatta träning hemma.

Det är väldigt lätt att slaviskt följa vad mer erfarna hundmänniskor ger för råd, men låt inte det gå ut över din förmåga att kritiskt tänka själv. Det är din hund och det är ni som ska bli ett team, så gör därför ingenting som du tycker kan skada den relation som du försöker bygga upp tillsammans med din hund.

Både du och hunden ska tycka att det är kul att träna. Även om träningen måste ske på dina villkor och den ibland kan vara lite tålamodsprövande.

Sammanfattning

Var noga med grundträningen. Besök flera jaktprov. Ställ gärna upp som funktionär. Anmäl dig till någon kurs (gärna utan hund). Lyssna på flera erfarna hundägare, men glöm inte att tänka själv.

Med detta i bagaget kommer din första start på jaktprov troligtvis bli lyckad och du kanske får blodad tand och fortsätter mot högre höjder och mer avancerad träning.

LYCKA TILL! ■

